Nro. 257.

DZIENNIK

Patryotycznych Polityków w Lwowie.

Dnia 10go Listopada 1796.

Gazety.

NIEMCY.

Rapport woienny.

Arcy-Xiąże Karol donosi z pod *Freyburga* dnia 21. Października szczegóły dawniey krótko wspomnionego rapportu o bitwach z Jenerałem *Moreau*. Z tych okazuie się, że ostatni chcąc się wyrznąć do okolic *Freyburga*, starał się opanować *Rheitheel*, a potym wyprzeć Arcy-Xiążęcia Karola z gór, i pomknąć swą armią ku *Kehl*. To widząc

Arcy - Xiąże Karol ściągnął przez niedostępne góry i zatopione doliny gęstemi ulewy, korpus Hr. *Latour*. Te lubo zmordowane ciągłemi utarczki, i wystawione na ustawiczne deszcze, zwyciężyło wszystkie zawady w swym marszu. Dnia 12 Arcy - Xiąże Karol zostawiwszy Hr. *Colloredo* część korpusu swego na obeżenie *Kehl*, udał się wolnym marszem do *Offenburga*: Tegoż dnia Hr. *Latour* wyparował nieprzyiaciół z *Geissingen*, a Feld: *Fröhlich* z *Blumenfeld*, gdzie opanował 3. armaty, 1. moździerz i 8 wozów prochowych. Dnia 13. dowiedział się Arcy - Xiąże Karol, że nieprzyiaciel opanowawszy wąwozy *Hölle*, wpadł z 16,000. do *Freyburga*, i wyparł Cesarskich, raniwszy niebespiecznie Podpółk: *d'Aspre*. Nazaiutrz opuścił *Neustadt*, i osadził St. *Mergent* St. *Peter*, główną zaś armią ściągnął do *Freyburga*. Arcy-Xiąże Karol przewiduiąc cały iego zamysł, kazał Hr. *Latour* cisnąć się na doliny *Kinzinger i Rheitheil*, a F: *Nauendorf* zabespieczyć prawy brzeg *Elz*. Dnia 16. główna kwatera Arcy - Xiążącia Karola stanęła w *Molberg*, a nazaiutrz przednie straży sięgały *Kenzingen*. Nie-

przy-

przyiaciel dnia tego po uporney i krwawey bitwie, która do nocy się przewlokła, wyparty został od Jenerała *Nauendorf* z *Haimbach* i *Metterdingen*. Dnia 17. i 18. Hr. *Latour* złączył się z Arcy-Xiążęciem Karolem, poczym Feld: *Fröblich* w trzech kolumnach wyparł Francuzów z St. *Mergent* i *Peter*. Xiąże *Konde*, który się w tym zdarzeniu dzielnie popisywał, poimał 400. niewolników. Druga kolumna Cesarskich spędziła dnia tego nieprzyiaciół na doliny *Hölle*, a trzecia znacznie go szarpała w retyradzie od *Buckenreit*. Francuzi około południa dnia 18. znowu się kusili o opanowanie wioski *Heimbach* i *Malterdingen*. Ztąd nowa zaieła się bitwa, która trwaiąc do samey nocy, kosztowała wprawdzie Cesarskich nie mało krwię, nieprzyiaciół iednak więcey, ponieważ się mocno narażali na dobrze kierowany ogień kartaczowy. Tak tu, iak i pod wioską *Plibach* niedalako *Waldkirchen* Cesarscy utrzymali się przy swych stanowiskach.

Arcy-Xiąże Karol złączywszy wszystkie swe siły, umyślił powszechnym attakiem zniweczyć śmiały nadto plan nieprzyiaciół, i uwolnić prawy brzeg

Re-

Renu od iego ucisków. Dnia 19. Października przeznaczony był do uskutecznienia tego przedsięwzięcia. O 12. więc godzinie w południe wszystkie kolumny stanęły Francuzom w oczy. Jenerał *Moreau* uprzedzaiąc ten zamach, od 9. iuż godziny bił się z Jen: *Nauendorf* pod *Waldkirchen*; ale po znaczney stracie, spędzony został ku *Langendenzlingen*. Tu batalion iego odcięty, musiał złożyć oręż, i woyska Cesarskie poimały wiele rosproszonych po lasach. W tym zdarzeniu kolumna Hr. *Wartensleben* zupełnie odpowiedziała swemu przeznaczeniu. Zwyciężywszy tysiączne przeszkody, spędziła nieprzyiaciół za *Elz*. Jak w każdym razie tak i w tym Hr. *Wartensleben* widoczne dał dowody męstwa, i nieskażonego przywiązania do swego Monarchy. Arcy-Xiąże Karol równie, jak i woysko ubolewa żywo nad przypadkiem rzeczonego Hrabi, który w bitwie postrzałem kartaczowym utracił lewe ramie. Feld: *Petrasch* obiął po nim kommendę. Feld: *Latour* w tym właśnie czasie spędził także Francuzów, mimo straszny ogień na siebie sypany, za *Elz*, i wdarł się do *Theningen*. Feld:

Sta-

Stader z Jenerałem *Devay* nie mało się przyłożył do tych korzyści. Noc przerwała bitwę, woyska stały wciąż pod bronią i gotowały się na zaiutrz zbierać korzyści z swego zwycięstwa. Kawalerya w tey okolicy nie mogła bydź czynną, dla tego nie można było wydrzeć nieprzyiaciołom tylko 2. armaty i 1800. ieńców. Nazaiutrz dowiedział się Arcy-Xiąże Karol, że nieprzyiaciel między innemi utracił Jenerała *Peaupuis*, i uwiósł z poboiowiska 200. wozów z rannemi. Szybkie obroty armii niepozwoli dotąd rospoznać strat obustronnych.

Dnia 20. *równo* ze dniem Jenerał *Nauendorf* wyparował Francuzów z *Langendenzlingen*, a główne korpus przebrało się za rzekę *Elz*. Arcy-Xiąże Karol z przednią strażą udał się do *Langendenzlingen*, gdzie na wzgórkach ucierały się przednie straży z nieprzyiacielem. Z drugiey strony na prawym skrzydle Hr. *Latour* daleko krwawszą zaięty był bitwą; nieprzyiaciel zerwawszy mosty pod *Balingen*, wstrzymywał pomykaiących się Cesarskich; lasy pod *Ninburg* ukrywały tam znaczne iego posiłki z mnóstwem artyleryi. Po długiey dopie-

ro

go i krwawey bitwie, która go wiele kosztowała ludzi, dla tego, że się ślepo narażał na karracze, wieczorem ustąpić musiał tego stanowiska. Dnia tego Cesarscy przebrali się za rzekę, a nazaiutrz Arcy-Xiąże Karol miał rozpocząć powszechną bitwę pod *Gundelfingen*. Wieczorem Jenerał *Nauendorf* osadził góry od lewego skrzydła, a Xiąże *Fürstenberg* przedarszy się za ogień nieprzyiacielski, wpadł ze trzech stron do *Riegel*, skąd ścigał uchodzących ku *Endingen*. Nocą Jenerał *Moreau* cofnął się ku *Königsschaffhausen* i *Eichstet*. Dnia 21. Arcy-Xiąże Karol z całą armią pobiegł za uchodzącym, ale ten nie czekaiąc bitwy, daley się cofał. Przednia tylko straż doścignęła iego tylną w *Freyburgu*, gdzie poimała nieco niewolników. Za *Freyburgiem* znowu Jenerał *Moreau* stanął w porządku do bitwy, ale gdy uyzrzał Arcy-Xiążęcia Karola z przednią strażą, cofnął się, w nay większym iednak porządku, ku St. *Georgen*, skąd niezabawem wyparty został od Jenerała *Nauendorf*. Potym zdarzeniu Arcy-Xiąże Karol główną kwaterę założył w *Freyburgu*, a Jenerał *Devay* pomknął

się

się do *Diengen*, gdzie zagarnął 10. niewolników i 13. wozów prochowych. Nocą dowiedział się Arcy-Xiąże Karol, że Jenerał *Moreau* przeprawił 10,000. ludzi pod Breysakiem na lewy brzeg *Renu* spaliwszy mosty za sobą, z główną zaś siłą cofał się ku *Hüningen*.

FRANCYA

Z Paryża dnia 16. *Października*. Wczora na taiemney Sessyi Rady 5set Deputowany *Pastoret* imieniem Kommissyi dał zdanie o zawartym Traktacie pokoiu z Królem Neapolitańskim, poczym nastąpiła ratyfikacya. Przednieysze punkta tego Traktatu są następuiące: 1. Król Neapolitański obowiązuie się wyciągnąć swe woyska z zaiętych kraiów Papieskich. 2. Pewną tylko liczbę okrętów woiennych ma mieć w czynności. 3. zabespieczy Francyi korzyści handlowe. 4. Zamknie Anglikom wszystkie swe Porty aż do pokoiu. 5. Uczyni Rzeczypospolitey Francuskiey satysfakcyą za wyrządzone gwałty roku 1792. iey Ministrowi.

Lifty z Bazylei zapewniaią, że armia *Morego* odzyfkała znowu wolne przeyście do *Hüningen*, i że Jenerał kommenderuiący w inne ieszcze ftrony robi fobie przeftrzeń.

Ponieważ Direktoryat powątpiewa o dobrych fkutkach rofpocząć fię maiących negocyacyi z Anglią, dla tego dał poznać Radzie 5fet, że należy obmyśleć dzielne śrzodki do prowadzenia nadal woyny.

Mówią, że Direktoryat odftępuie iuż od owego punktu, w którym żądał, aby Papież odwołał fwe Bulle przeciw urządzeniom Kościelnym w Francyi; Kommiffarze armii Włofkiey mieli iuż w tey mierze odebrać potrzebne zalecenia.

W oftatniey Dekadzie dochody fkarbowe wynofiły 10. milionów gotowych pieniędzy, a 22. miliony w mandatach; wydatki zaś fięgały 10,000000. gotowych pieniędzy, a 13. mil: mandatów.